

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BURDUR BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	11
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	15
7.	DENETİM BULGULARI.....	16
8.	EKLER.....	28

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenek Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	6
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	8
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler	8

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bilançoda Yer Alan Banka Kredi Tutarlarının Ödeme Planlarında Yer Alan Vade ve Tutarlar ile Uyumlu Olmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Malların Envanter ve Kayıtları ile Cins Tashihlerinin Yapılmaması, İlgili Form ve Cetvellerin Hazırlanmaması

2. Kişilerden Alacaklar Hesabında Yer Alan Bazı Alacakların Takip ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

3. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinden Bazılarının Tahsil Edilmemiş Olması

4. Bazı Taşınır ve Taşınmaz Mallara Konan Şerhlerin Ödeme Olmaksızın Kaldırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Burdur Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da belediyelerin görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su, atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür.

Burdur Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Burdur Belediyesinin teşkilat yapısında bulunan 21 birim müdürlüğünden Belediye Başkanına bağlı birimler, Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Sivil Savunma Uzmanlığı'dır. Ayrıca İç Denetçi de Başkana bağlı bulunmaktadır. Yıl sonu itibariyle Belediye Başkanı tarafından memurlar arasından atanan iki başkan yardımcısı ve meclis üyelerinden görevlendirilen bir başkan yardımcısı olmak üzere üç başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin diğer 18 adet hizmet biriminin bağlı olduğu başkan yardımcıları, Belediye Başkanı tarafından belirlenmiştir.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçi çalıştırılmaktadır. Yıl sonu itibariyle çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	338	136
Sözleşmeli Personel		9
Kadrolu İşçi	166	31
Geçici İşçi	-	-
Toplam	504	176
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	628

Yıl sonu itibariyle Belediyenin 136'sı memur, 9'u sözleşmeli personel, 31'i kadrolu işçi olmak üzere toplam 176 personeli olup 628 kişi de 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında şirket elemanı olarak görev yapmaktadır.

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, işçiler ise 1475 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesine ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Belediyenin biri doğrudan, biri dolaylı olmak üzere hissedarı olduğu toplam 2 adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Burdur Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekle yürütmektedir.

Burdur Belediyesinin 2022 yılı bütçe giderleri ve ödenek tablosu aşağıdadır.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenek Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (*) (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Sonraki Yıla Devrede Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	-	29.888.250,00	1.825.000,00	5.663.065,74	37.376.315,74	34.669.639,57	2.706.676,17	-
2	SGK Devlet Primi Giderleri	-	4.662.250,00	210.000,00	830.011,63	5.702.261,63	5.179.824,55	522.437,08	-
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	114.054.500,00	75.065.000,00	24.012.867,61	213.132.367,61	196.637.487,65	13.666.098,26	2.828.781,70
4	Faiz Giderleri	-	1.300.000,00	-	985.400,00	2.285.400,00	1.993.045,59	292.354,41	-
5	Cari Transferler	-	2.804.000,00	2.500.000,00	1.112.028,00	6.416.028,00	5.094.757,38	1.321.270,62	-
6	Sermaye Giderleri	6.150.000,00	94.691.000,00	108.900.000,00	-19.034.181,83	190.706.818,17	153.086.845,74	18.267.475,32	19.352.497,11
7	Sermaye Transferleri	188.310,79	3.100.000,00	3.000.000,00	305.500,00	6.593.810,79	5.839.582,34	754.228,45	-
8	Borç Verme	-	500.000,00	-	-130.000,00	370.000,00	-	370.000,00	-
9	Yedek Ödenek	-	14.000.000,00	-	-13.744.690,75	255.309,25	-	255.309,25	-
Toplam		6.338.310,79	265.000.000,00	191.500.000,00	0,40	462.838.311,19	402.501.182,82	38.155.849,56	22.181.278,81

(*) Yıl içinde eklenen ve düşülen ödenek farkı alınmıştır.

Belediyenin 2022 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 265.000.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 168.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki iç borçlanma (İller Bankası)’ndan sağlanan 77.000.000,00 TL ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı gösterilen 20.000.000,00 TL olmak üzere toplam 97.000.000,00 TL ile giderilmiş, bu suretle bütçe denkliliği sağlanmıştır. Bilahare yıl içinde gelir karşılığı alınan ek ödenek ile bütçe gelir tahmini 268.000.000,00 TL olmuştur.

Burdur Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 265.000.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içerisinde meydana gelen fiyat artışları nedeniyle 191.500.000,00 TL ek ödenek alınmıştır. Ek ödenekle birlikte 456.500.000,00 TL olan bütçe tutarı, geçen yıldan devreden 6.338.310,79 TL ve 0,40 TL eklenen/ düşülen ödenek farkı ile beraber 462.838.311,19 TL’dir.

2022 yılında 402.501.182,82 TL bütçe gideri yapılmış olup bu tutar, toplam bütçe ödeneğinin (geçen yıldan devreden dahil) %86,96’sıdır.

Yıl sonu itibariyle 38.155.849,56 TL tutarındaki ödenek iptal edilmiş, 22.181.278,81 TL sonraki yıla devretmiştir.

Belediyenin 2022 yılı bütçe gelirlerine ilişkin tablosu aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Ret ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	25.350.000,00	28.438.906,94	75.320,86	28.363.586,08	111,89
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	42.550.000,00	59.125.631,39	394.861,56	58.730.769,83	138,03
04- Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	530.000,00	428.593,89	-	428.593,89	80,87
05- Diğer Gelirler	215.120.000,00	222.349.674,99	1.711.355,40	220.638.319,59	102,57
06- Sermaye Gelirleri	2.500.000,00	60.500,00	-	60.500,00	2,42
09- Ret ve İadeler	-50.000,00	-	-	0,00	0,00
Toplam	286.000.000,00	310.403.307,21	2.181.537,82	308.221.769,39	107,77

2022 yılında bütçe gelir tahminine göre net bütçe geliri %107,77 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yıl içinde 318.975.703,63 TL gelir tahakkuk etmiş, geçen yıldan devreden 32.069.152,68 TL tahakkuk ile birlikte toplam gelir tahakkuku 351.044.856,31 TL olmuştur. Bu tutarın %87,80'i oranında 308.221.769,39 TL'si tahsil edilmiştir. Tahakkuk eden gelirler toplamı olan 351.044.856,31 TL'nin %0,62 oranında 2.181.537,82 TL'si tahsilattan ret ve iade olurken %11,58'i oranında 40.641.549,10 TL'si gelecek yıla devretmiştir.

Bu kapsamda 2022 yılında tahakkuk eden toplam gelirlerden "Ret ve İadeler" sonrası; "Vergi Gelirleri"nde %72,52; "Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri"nde %66,77; diğer bütçe gelirlerinde ise %99 - %100 oranında tahsilat gerçekleşmiştir.

Belediyenin 2022 yılı bütçe ödeneği ile gerçekleşen bütçe giderleri, gerçekleşme yüzdesi ile birlikte aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL) (*)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen Tutar) (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi %
01-Personel Giderleri	31.713.250,00	34.669.639,57	109,32
02-SGK Devlet Primi Giderleri	4.872.250,00	5.179.824,55	106,31
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	189.119.500,00	196.637.487,65	103,98
04- Faiz Gideri	1.300.000,00	1.993.045,59	153,31
05- Cari Transferler	5.304.000,00	5.094.757,38	96,06
06- Sermaye Giderleri	203.591.000,00	153.086.845,74	75,19
07-Sermaye Transferi	6.100.000,00	5.839.582,34	95,73
08-Borç Verme	500.000,00	-	-
09- Yedek Ödenekler	14.000.000,00	-	-
Toplam	456.500.000,00	402.501.182,82	88,17

(*) Bütçe ödeneği sütununa; başlangıç ve ek bütçe tutarları toplamı alınmış, yıl içinde bütçe gider çeşitleri arasında yapılan aktarma tutarları dahil edilmemiştir.

Belediyenin 2022 yılında bütçe ile verilen ödenek 265.000.000,00 TL olmakla birlikte fiyat artışlarından kaynaklı yıl içinde 191.500.000,00, TL ek ödenek alınmış ve toplam ödenek 456.500.000,00 TL olmuştur. Gerçekleşen bütçe gideri 402.501.182,82 TL'dir. Bütçe gideri gerçekleşme oranı; ilk bütçe ödeneğine göre %151,89, ek ödenek dahil (geçen yıldan devreden hariç) toplam bütçe ödeneğine göre %88,17'dir. Ek ödenekten sonra bütçe giderlerinde ödenek aşımı olmamıştır.

Bütçe ekonomik sınıflamanın 1 inci düzeyi esas alınarak, 2020-2022 yılları bütçe gelirlerinin seyrine, aşağıda tabloda yer verilmiştir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	14.946.258,38	16.952.166,75	28.438.906,94	13,42	67,76
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	23.053.231,26	29.067.973,46	59.125.631,39	26,09	103,40
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	958.277,86	2.793.383,02	428.593,89	191,50	-84,66
Diğer Gelirler	85.604.496,04	115.428.071,26	222.349.674,99	34,84	92,63
Sermaye Gelirleri	1.252.028,40	232.884,00	60.500,00	-81,40	-74,02
Toplam	125.814.291,94	164.474.478,49	310.403.307,21	30,73	88,72

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	66.010,75	868.173,94	2.181.537,82	1.215,20	151,28
Net Toplam	125.748.281,19	163.606.304,55	308.221.769,39	30,11	88,39

2021 yılı bütçe gelirlerinde, 2020 yılına göre %30,11 oranında, 2022 yılı gelirlerinde 2021 yılına göre %88,39 oranında artış olmuştur. “Vergi Gelirleri”; 2020 yılına göre 2021 yılında %13,42 oranında, 2022 yılında 2021 yılına göre %67,76 oranında artmıştır. Gelirler içerisinde geçen yıla göre 2022 yılında en yüksek oranlı artış “Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri”nde meydana gelmiştir. Söz konusu artışta, bütçe içi işletme geliri etkili olmuştur.

2022 yılında; “Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler”deki azalış, 2021 yılında kreş yapımı için yapılan bağış sonucu 2021 yılı tutarının yüksek olmasından, “Sermaye Gelirleri”ndeki azalış ise 2021 yılına göre 2022 yılında fazla taşınmaz satışının olmamasından kaynaklanmıştır.

Bütçe ekonomik sınıflamasının 1 inci düzeyi esas alınarak, 2020-2022 yılları bütçe giderlerinin seyrine, aşağıda tabloda yer verilmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderlerinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	19.743.082,62	22.015.399,03	34.669.639,57	11,51	57,48
SGK Devlet Primi Giderleri	3.035.678,95	3.384.598,69	5.179.824,55	11,49	53,04
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	73.463.707,17	93.564.587,92	196.637.487,65	27,36	110,16
Faiz Giderleri	1.634.552,68	765.235,43	1.993.045,59	-53,18	160,45
Cari Transferler	1.893.788,52	2.933.638,13	5.094.757,38	54,91	73,67
Sermaye Giderleri	5.257.740,02	74.385.876,42	153.086.845,74	1314,79	105,80
Sermaye Transferleri	5.000.000,00	1.704.557,24	5.839.582,34	-65,91	242,59
TOPLAM	110.028.549,96	198.753.892,86	402.501.182,82	80,64	102,51

2020 yılı bütçe giderlerinde 2021 yılına göre %80,64 oranında, 2022 yılı bütçe giderlerinde 2021 yılına göre %102,51 oranında artış meydana gelmiştir. Bütçe gider çeşitlerinden yıllar itibariyle farklılık gösteren bütçe kalemlerinden “Sermaye Transferleri” ve “Sermaye Giderleri” hesapları aşağıda açıklanmıştır.

-2020 yılında hissedarı olunan Şirkete, sermaye artışı nedeniyle 5.000.000,00 TL aktarılırken 2021 yılında sermaye artışı olmamıştır. Bu nedenle “Sermaye Transferleri” hesabı, 2021 yılında 2020 yılına göre %65,91 oranında azalmıştır.

2022 yılında ise 2021 yılına göre %242,59 oranında artış olmuştur. Söz konusu artış, 2021 yılında İlbank sermaye payının bir kısmı 830 hesaplara kaydedilirken 2022 yılında söz konusu sermaye payının 12 aylık tutarının 830 hesaplara kaydedilmesinden kaynaklanmıştır.

-“Sermaye Giderleri” hesabı , 2021 yılında 2020 yılına göre %1.314,79 oranında, 2022 yılında ise 2021 yılına göre %105,80 oranında artış olmuştur. Söz konusu artışlar, Atıksu Arıtma Tesisi, İçmesuyu Tesisi, Kreş ve Gündüz Bakımevi, Cumhuriyet Meydanı vb yapım işlerinden kaynaklanmıştır.

Belediyenin Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 277.487.179,64 TL, Faaliyet Geliri 316.604.747,72 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu 39.117.568,08 TL olarak gerçekleşmiştir. Belediyenin 31.12.2022 tarihli bilançosunun aktif ve pasif büyüklüğü 552.559.531,12 TL’dir.

Burdur Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu Şirketler hakkında bilgi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BAHTAŞ Burdur Akaryakıt Hizmetleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	10.075.000,00	10.073.775,00	99,98
2	TOROSGAZ Isparta Burdur Doğalgaz Dağıtım AŞ	210.000.000,00	5.250.000,00	2,5

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Hisse Oranı (%)
1	BAHTAŞ Burdur Akaryakıt Hizmetleri ve İnşaat Sanayi Ticaret AŞ	BİMTAŞ Burdur İhtiyaç Maddeleri ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	11.355.000,00	11.355.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Burdur Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlık tarafından hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3.Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Belediyede, 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Standartları'na uyumlu bir iç kontrol sistemi kurulması amacıyla, Başkanlık Makamının 11.05.2015 tarih ve 349-175 sayılı Olur'ları ile "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ve "İç Kontrol Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu" oluşturulmuştur. Ancak, henüz Belediyeye ait "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" hazırlanmamıştır.

İç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamı, iç kontrol sisteminin diğer bileşenleri için bir temel oluşturur. Kontrol

ortamında esas unsur idarede iç kontrolün üst yönetim tarafından sahiplenilmesi ve iç kontrol bilincinin oluşturulmasıdır. Bu itibarla kontrol ortamı genel anlamda kurum kültürünü ifade eder.

Kontrol ortamına yönelik olarak;

1-Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Kurum organizasyon şeması güncellenmiştir.

2- İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kısmen yeterlidir. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 29'uncu maddesine istinaden 21.03.2016 tarih ve 374 sayılı Başkanlık oluru ile etik komisyonu kurulmuş ve Burdur Belediyesi Etik Davranış Yönergesi çıkarılmıştır.

3-Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

4-Hassas görevlere ilişkin prosedürler, İç Kontrol Uyum Eylem Planı tamamlanmadığından eksiktir.

Risk Değerlendirme Standartları

Risk değerlendirme, belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi için yapılan tüm faaliyetlerde karşılaşılabilecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve bu risklerin nasıl yönetilmesi gerektiğine karar verilmesi süreçlerini içerir. Bu kapsamda risk değerlendirme, tüm iş süreçlerinde geçerli olan tehdit ve fırsatların katılımcı yöntemlerle belirlenmesi ve belirlenen unsurların etki ve olasılık analizlerinin yapılmasını gerektiren bir iç kontrol bileşenidir.

Bu bileşene yönelik olarak;

5-Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

6-İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

7-İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir.

8-Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kontrol faaliyetleri, hali hazırda mevcut olan ya da gerçekleşmesi öngörülen riskleri ortadan kaldırmak, etki ve/veya ihtimalini azaltmak üzere planlanarak uygulanan tüm eylemlerdir. Kontrol faaliyetleri, belirlenen her bir risk için farklılık arz edebilir. Zira söz konusu faaliyetlerin başarılı olabilmesi, karşılık geldiği her riske uygun bir şekilde belirlenmiş olmasına

bağlıdır. Bununla birlikte uygulamaya konulan kontrol faaliyetlerinin sürekli takip edilerek bunlar üzerinde gerekli iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir.

Bu bileşene yönelik olarak;

9-İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.

10-İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. Yetki devri ve sınırları kurum organizasyon şeması ile birim yönetmeliklerinde belirtilmiş olup ayrıca iç yazışmalarla üst yönetici tarafından bildirilmektedir.

11-İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

12-İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

13-Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmamıştır.

14-Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Bilgi ve iletişim, iç kontrol sisteminin diğer unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri ve izleme arasındaki koordinasyonu sağlar. Bu anlamda kurumun belirlenen amaç ve hedeflerine ulaşması için yürütülen faaliyetler ile söz konusu faaliyetlere yönelik tespit edilen risklerin ve belirlenen kontrol faaliyetlerinin ilgili tüm görevlilere zamanında, uygun bir şekilde aktarılması bilgi ve iletişim bileşeni tarafından sağlanır.

Bu bileşene yönelik olarak;

15-İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

16-İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İzleme, iç kontrol sürecinin performansını tespit etmek amacıyla, söz konusu sürecin belirlenen uygun aralıklarla düzenli olarak izlenmesidir. Bu kapsamda izleme bileşeni, diğer iç kontrol bileşenlerine ilişkin faaliyetlerin uygun şekilde belirlenerek yürütülmesini izler ve belirli aralıklarla sürekli olarak değerlendirmeler yapar. Söz konusu değerlendirme sonucunda tespit edilen eksiklikler belirlenerek ilgililere iletilir.

Söz konusu bileşene yönelik olarak;

17-İdarede, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Ancak, henüz toplanmamıştır. Bu nedenle iç kontrol sistemine yönelik bir değerlendirme bulunmamaktadır.

18-Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır.

Bu kadrolardan 1'i doludur.

19-İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin 2017 yılında düzenlenmiş 1 adet denetim raporu bulunmaktadır. Bunun dışında iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

Kanun uyarınca; üst yöneticiler kendi kurumlarının stratejik planlarının ve bütçelerinin makro düzeydeki plan ve programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, yürütülmesi ve izlenmesinden sorumludurlar ve bu sorumluluğun gereklerinin harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirilecektir. Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından üst yöneticileri ile diğer yöneticiler tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınmalıdır.

Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini, Belediyenin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü mali karar ve işlemlerde olası usulsüzlüğün önlenmesini, varlıkların kötüye kullanılmasını ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını teminen 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde; "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" hazırlanarak yürürlüğe girmesinin ve iç kontrol sisteminin işletilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Burdur Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilançoda Yer Alan Banka Kredi Tutarlarının Ödeme Planlarında Yer Alan Vade ve Tutarlar ile Uyumlu Olmaması

Belediyenin yıl sonu itibariyle mali tablolarına yansıyan toplam kredi anapara borçları toplamının ödeme planlarıyla uyumlu olmadığı ve vadelerine göre ilgili hesaplarda takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde; “3- Kısa vadeli yabancı kaynaklar” başlıklı 230’uncu maddesinde, “(1) Bu ana hesap grubu; bir yıl veya faaliyet dönemi içinde geri ödenmesi gereken yabancı kaynakları kapsar.”, “300 Banka Kredileri Hesabı”na ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 232’nci maddesinde “(1) Bu hesap, kurumca banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve bu tutarlara eklenen kur farkları ile 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.”, yine “4- Uzun vadeli yabancı kaynaklar” başlıklı 299’uncu maddesinde, “(1) Bu ana hesap grubu, bir yılı aşan uzun vadeli yabancı kaynakları kapsar.”, “400 Banka Kredileri Hesabı”na ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 301’inci maddesinde, “(1) Bu hesap, kurumun banka ve diğer finans kuruluşlarına olan vadesi bir yıldan fazla borçlarının izlenmesi için kullanılır”, denilmektedir.

Bu kapsamda kullanılan kredilerin anapara taksit ödemelerinden vadesi bir yıl ve bir yılın altında olanlar kısa vadeli banka kredileri hesabında, bir yılın üzerinde olanlar uzun vadeli banka kredileri hesabında takip edilmelidir.

Ödeme planlarına göre 31.12.2022 tarihi itibariyle; bu tarihi takip eden bir yıl içerisinde yani 2023 yılında ödenecek kredi anapara borcu (300 no.lu hesapta olması gereken) 9.269.645,95 TL, 2024 yılı ve sonraki yıllarda ödenecek kredi anapara borcu (400 no.lu hesapta olması gereken) 134.802.907,06 TL olmak üzere toplam kredi borcu 144.072.553,01 TL’dir.

Ancak Belediyenin yıl sonu itibariyle mali tablolarına yansıyan toplam kredi anapara borcu 143.583.895,95 TL olup bu tutarın 10.119.435,48 TL'si 300 no.lu (kısa vadeli), 133.464.460,47 TL'si 400 no.lu (uzun vadeli) Banka Kredileri Hesabında yer almıştır.

Ödeme planlarına göre bilançodaki toplam kredi anapara borcu (144.072.553,01 – 143.583.895,95) 488.657,06 TL kadar daha azdır. Yani Belediyenin 31.12.2022 tarihi itibariyle toplam kredi borcu, bilançoda bu tutar kadar az görünmektedir.

Söz konusu eksik tutarla birlikte bilançoda, 300 no.lu Hesapta kayıtlı kısa vadeli kredi anapara borcu 849.789,53 TL fazla, 400 no.lu Hesapta kayıtlı uzun vadeli kredi anapara borcu 1.338.446,59 TL eksik olarak yer almıştır.

Ödenecek kredi anapara borçları tutarlarının dönem ayırıcı hesaplar kapsamında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği vadelerine uygun hesaplarda yer alması sağlanmalı, banka ödeme planı ile Belediye hesaplarında 2022 yıl sonu itibariyle kredi anapara borç toplamı arasındaki fark bilanço çıkarılmadan önce netleştirilmelidir.

Bu haliyle bilanço gerçeği yansıtmamaktadır.

Belediye tarafından verilen cevapta; 2023 yılı yevmiye kayıtlarında gerekli düzeltmeler yapılarak bilançoda yer alan 300 ve 400 hesaplar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği vadelerine uygun hesaplarda izlendiği ve yıl sonları itibariyle kredi kullanılan bankalar ile mutabakat sağlanarak uyumsuzluğun giderilmesinin sağlandığı, belirtilmiştir.

Belediye tarafından verilen cevap değerlendirildiğinde; 2022 yılı içerisinde yapılan yerinde denetimde konu incelenmiş, banka ödeme planlarıyla Belediye hesapları arasındaki uyumsuzluk görülmüş ve 31.12.2022 tarihli bilançoda yer alması gereken kredi borç tutarları ile vade durumları belirlenmiştir.

Belediye tarafından Sayıştay'a gönderilen bilançoda banka ödeme planlarıyla Belediye hesapları arasındaki uyumsuzluğun düzeltilmediği görülmüş, İdare 14.3.2023 ve 18.05.2023 tarihli yevmiyelerle düzeltme kaydı yaptığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu düzeltme kayıtlarının 2022 yılı hesaplarını düzeltme etkisi bulunmamaktadır. Önceki yıl raporunda da aynı konu yer almasına ve 2022 yılında yapılan yerinde denetimde de aynı konu üzerinde durulmasına rağmen aynı hata tekrar yapılmıştır. Mevcut haliyle 31.12.2022 tarihli bilançoda yer alan kredi borçlarının hem toplam tutarı, hem de dönem ayırıcı hesapların bakiyeleri gerçeği yansıtmamaktadır. İdarenin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uyma zorunluğu vardır. Hem dönemsellik ilkesi gereği

hesap bakiyeleri doğru bilgileri içermeli, hem de mali tablolarda gerçek borç toplamı yer almalıdır.

Bu nedenle Belediye yönetimince gerekli özen gösterilmeli ve kayıtların mevzuata uygun yapılarak mali tabloların doğru bilgileri yansıtması sağlanmalıdır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Malların Envanter ve Kayıtları ile Cins Tashihlerinin Yapılmaması, İlgili Form ve Cetvellerin Hazırlanmaması

Belediye taşınmaz işlemlerinin incelenmesinde; taşınmaz malların envanter işlemlerinin yapılmadığı ve mevzuatta öngörülen tablo ve cetvellerin doldurulmadığı, dolayısıyla muhasebe kayıtlarının da gerçeği yansıtmadığı, taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in 5’inci maddesinin 2’nci fıkrasında; *“Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır.”* denilmektedir.

Adı geçen Yönetmelik’in “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesine göre;

-Tapu kütüğünde idarelerin kendi adlarına tescilli olan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu”na (Ek-2),

-Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu”na (Ek-3),

-Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını “Orta Malları Formu”na (Ek-4),

-Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını “Genel Hizmet Alanları Formu”na (Ek-5),

-Kendilerine tahsisli taşınmazları ise “Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu” na (Ek-6),

kaydetmeleri gerekmektedir.

Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanacak söz konusu formlar, mali hizmetler birimince konsolide edilecek, böylece kuruma ait taşınmaz envanteri ile mali tabloların karşılaştırılmasına imkan sağlayan icmal cetveller (Ek-7) oluşturulacaktır.

Yapılan incelemelerde, söz konusu form ve cetvellerin hazırlanmadığı görülmüştür.

Adı geçen Yönetmelik’in “Cins Tashihlerinin Yapılması” başlıklı 10’ncu maddesinde;

“Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük, kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.” hükmü yer aldığı halde cins tashihi yapılmayan taşınmazların bulunduğu görülmüştür.

Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çerçevesinde yapılan bu envanter işlemlerinin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre de mali tablolara yansıtılması gerekmektedir.

Belediye mülkiyetindeki taşınmazlar ile tahsisen kullandığı taşınmaz kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekline göre kayıtlara alınmadığı ve cins tashihlerinin yapılmadığı, Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan ve hazırlanması gereken form ve cetvellerin hazırlanmadığı tespit edilmiştir. Belediye adına tapuda kayıtlı olan merkez mahallelerdeki taşınmazlara ilişkin değer tespitleri Yönetmelik’e uygun olarak yapılmamış ve

ilgili muhasebe hesaplarıyla da ilişkilendirilmemiştir.

Belediye tarafından verilen cevapta; tapu kütüğünde kayıtlı taşınmazların fiili durumlarının ve imar durumlarının tespiti çalışması için İmar Müdürlüğünde bir çalışma grubu oluşturulduğu, tespit çalışmaları devam etmekte olduğu, taşınmazların fiili durum tespit çalışmaları tamamlandığında tapu idaresi nezdinde cins tashihlerinin yapılması için gerekli çalışmaların başlatılacağı, ayrıca mezkur yönetmelik hükümlerine uygun olarak Ek-3, Ek-4, Ek-5 ve Ek-6 formların hazırlanacağı, çalışmaların yıl sonuna kadar tamamlanmasının planlandığı belirtilmiştir.

Belediye tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; Belediyece bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, Belediyenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların envanter ve kayıtları ile cins tashihlerinin yapılması, ilgili form ve cetvellerin hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Kişilerden Alacaklar Hesabında Yer Alan Bazı Alacakların Takip ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

Burdur Belediyesi mali tabloları ile kayıt ve işlemlerinin incelenmesinde, "140 Kişilerden Alacaklar Hesabı"nda yer alan bazı alacakların takip ve tahsil işlemlerinin başlatılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "140 Kişilerden Alacaklar Hesabı"nın açıklamasında "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 111'inci maddesi birinci fıkrası (ç) bendinde: "*ç) Alacakların tahsil şekilleri: Kişilerden alacaklar hesabında kayıtlı alacakların rızaen tahsili esastır. Rızaen tahsil edilemeyen alacaklar, özel kanunlarında yazılı hükümlere göre veya takas suretiyle ya da icra yoluyla tahsil edilir.*

1) Özel kanunlarında yazılı hükümlere göre yapılan tahsilat: Kanunlarında tahsil şekli hakkında özel hükümler bulunan alacaklar bu hükümlere göre takip ve tahsil edilir. Mutemet avanslarından doğan alacaklar ve gerçek dışı bildirimde bulunarak fazla alınan harcırah tutarları ile kanunlarında 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edileceği belirtilen diğer alacaklar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine; harcırah avanslarından doğan alacaklar ise 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 59 uncu maddesi hükmüne göre tahsil edilir.

...

3) *İcra yoluyla tahsilat: Özel kanunlarındaki hükümler veya takas suretiyle tahsili mümkün olanlar dışında kalan alacaklardan, mahkemeler ve Sayıştay ilamları ile hüküm altına alındığı halde borçlu tarafından rızaen ödenmeyenler icra yolu ile tahsil edilir. Sayıştay ilamlarının icra yoluyla tahsili gerektiği takdirde, ilamın onaylı bir örneği dosyasında bırakılarak aslı icra dairesine verilir. Tahsil edildiği bildirilen paraların icra dairelerinden alınması sağlanarak alacağa mahsup edilmesi gerekir.*” denilmektedir.

Yönetmelik maddesine göre faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılan bu hesapta kayıtlı tutarların tahsil edilmesi gerekmektedir. Ayrıca muhasebe birimlerince, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 71’inci maddesinde sayılan kamu zararı halleri hariç olmak üzere, kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmesi gereken tutarlar faize de tabidir.

Kişilerden Alacaklar Hesabında örnekler alınarak yapılan incelemelerde, 2021 açılış kaydında “140 Kişilerden Alacaklar Hesabı”nın, “Tahsilinde Bütçeye Gelir Kaydedilecek Olan Alacaklar” alt hesabında kayıtlı 1.665.722,77 TL, “Diğer Alacaklar” alt hesabında 621.922,92 TL olmak üzere toplam 2.287.645,69 TL tutar bulunduğu görülmüştür. Yılı içinde kısa süreli bu hesaba alınıp tahsil edilen alacaklar ve Kasım-Aralık ayında bu hesaba alınan alacaklar inceleme dışında tutulmuş olup, Belediyenin 2012-2022 Ekim tarihleri arasında takip işlemi başlatılmamış ya da tahsili tamamlanmamış 15 gerçek veya tüzel kişiye ait toplam 1.624.014,74 TL kişilerden alacaklı olduğu tespit edilmiştir. Yıl içinde bu tutarla ilgili herhangi bir tahsilat yapılmamıştır. 140 no.lu hesabın “Diğer Alacaklar” alt kodunda yer alan 621.922,92 TL için ise düzeltme kaydı ile sehven buraya alınan tutar düzeltilmiştir.

Belediyenin farklı alacaklarına ait bahse konu tutarın yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Söz konusu alacakların takipsizlik nedeni ile zaman aşımına uğratılması, kamu zararına neden olacaktır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38’inci maddesine göre belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etme görevi belediye başkanına verilmiş ve bu konuda belediye başkanı birinci derecede sorumlu kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38’inci maddesinde "*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında*

ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur." denilmektedir. Gelirlerin tahakkuk ve takip görevi, aynı Kanun'un "Mali hizmetler" başlıklı 60'ıncı maddesinde Mali Hizmetler Birimine, gelirlerin tahsil görevi ise "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde Muhasebe Yetkilisine verilmiştir. Kanun maddesi hükümlerine göre, ilgili kamu görevlileri Belediye gelirlerinin tahakkuk, tahsil ve takip süreçlerini yürütmekle yükümlüdürler.

Belediye tarafından verilen cevapta; Belediye kayıtlarında bulunan 140-Kişilerden Alacaklar hesabında 24 ayrı kişi ve kurumdan olmak üzere 1.710.413,00 TL anapara borcunun tahsili için çalışmaların başlatıldığı, söz konusu alacaklardan 9 adedinin (40.346,23 TL) tahsil edildiği, 2 adet kişi borcu (1.337.199,10 TL) hakkında açılan davalar derdest durumda olduğundan, davaların sonuçlanması beklendiği, diğer kişi borçlarının tahsili için çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir.

Belediye tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; Belediyece bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, "140 Kişilerden Alacaklar Hesabı"nda yer alan tutarların zaman aşımına uğratılmadan takip ve tahsil işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 3: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinden Bazılarının Tahsil Edilmemiş Olması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin bazılarının takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasında geçiş hakkının kapsamı belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik"

yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

14.12.2022 tarihi itibarıyla Mali Hizmetler Müdürlüğünce sunulan detaylı borç hesap kartları ile tahakkuk bordro ve tahsilat bilgilerinin incelenmesi sonucunda; 99452 sicil no.lu işletmecinin 198.831,00 TL tutarındaki altyapı geçiş ücretini sözleşmesi hükmü uyarınca peşin olarak ödediği; 84789 sicil no.lu işletmecinin gecikme zamları dahil 66.397,40 TL ve 25307 sicil no.lu işletmecinin ise gecikme zam ve faizleri dahil 809.912,28 TL tutarında altyapı geçiş ücreti borçlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendi ile belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etme görevi belediye başkanına verilmiş ve bu konuda belediye başkanı birinci derecede sorumlu kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde "*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.*" denilmektedir. Gelirlerin tahakkuk ve takip görevi, aynı Kanun'un "Mali hizmetler" başlıklı 60'ıncı maddesinde Mali Hizmetler Birimine, gelirlerin tahsil görevi ise "Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde Muhasebe Yetkilisine verilmiştir. Kanun maddesi hükümlerine göre, ilgili kamu görevlileri Belediye gelirlerinin tahakkuk, tahsil ve takip süreçlerini yürütmekle yükümlüdürler.

Belediye tarafından verilen cevapta; telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin tahsilatı amacıyla Fen işleri Müdürlüğü tarafından çalışmaların başlatıldığı, mükellef firmalar ile görüşmeler sonrasında tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin tamamlanacağı belirtilmiştir.

Belediye tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; Belediyece bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, söz konusu geçiş hakkı bedellerinin ilgili işletmelerden tahsili için mevzuatında öngörülen tahakkuk, tahsil ve takip işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Bazı Taşınır ve Taşınmaz Mallara Konan Şerhlerin Ödeme Olmaksızın Kaldırılması

Burdur Belediyesi gelir işlemlerinin incelenmesi sonucunda; Belediye gelirlerinden doğan alacakları zamanında ödemeyen bazı mükelleflerin taşınmaz ve taşınırlarına konulan şerh yaptırımlarının, alacaklar tahsil edilmediği halde kaldırıldığı tespit edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55'inci maddesi ilk fıkrasına göre amme alacağını vadesinde ödemeyen mükelleflere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği bir "Ödeme emri" ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir. Mevzuat uyarınca, kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu mükellef, 15 gün içinde borcunu ödemek veya ödememe durumunda ise mal bildiriminde bulunmak zorundadır. Kendisine ödeme emri tebliğ edildiği halde 15 gün içinde borcunu ödemeyen ve mal bildiriminde de bulunmayan borçlu mükellefler hakkında, 6183 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesi uyarınca hapsen tazyik talebinde bulunulur. Borçlunun hapsen tazyiki için, Belediyece bir yazı ile icra mahkemesine başvurulur. Bu şekilde alınan hapsen tazyik kararları, infaz için derhal yetkili Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Yine mevzuat hükümleri gereği, kendisine ödeme emri tebliğ edildiği halde 15 gün içerisinde borcunu ödemeyen borçlular hakkında cebren tahsil, haciz işlemleri yapılmalıdır. Belediyeye borçlu mükelleflerin gayrimenkul, araç, nakit değeri bulunup bulunmadığını araştırmak için ilgili birimlere haciz bildirisi tebliğ edilir. 6183 sayılı Kanun'un 77'nci maddesine göre menkul malların haczi, 88'inci maddesine göre gayrimenkul malların haczi, 79'uncu maddesine göre ise üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre bazı mükellefler için alacakların tahsilinin sağlanması amacıyla taşınır ve taşınmaz mallara konulan şerhlerin, alacaklar tahsil edilmediği halde kaldırıldığı tespit edilmiştir. Geçmiş yıllardan Belediyenin alacaklısı olduğu 55596, 85287, 19253, 54841, 85890, 13318, 43668, 23289, 42801, 70182, 13606, 74055, 6280, 11232, 55302, 38979 sicil nolu 16 mükellefe ait toplam 212.630, 37 TL alacağın tahsil edilmeden; 9 mükellefin araçları, 4 mükellefin taşınmazları ve 2 mükellefin hem araç hem de taşınmazları üzerinde yer alan şerhlerin kaldırıldığı görülmüştür. Taşınır ve

taşınmaz mallarında şerhi kaldırılan bu mükelleflere, yapılandırma kanunlarından kaynaklanan ve icra dairelerince zorunlu icra nedeniyle şerhi kaldırılanlar dahil edilmemiştir. Söz konusu alacakların tahsili sağlandıktan sonra ilgili mükelleflere ait araç ve taşınmaz tapu şerhlerinin kaldırılması gerekmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesine göre belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etme görevi belediye başkanına verilmiş ve bu konuda belediye başkanı birinci derecede sorumlu kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde *"Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur."* denilmektedir. Gelirlerin tahakkuk ve takip görevi, aynı Kanun'un "Mali hizmetler" başlıklı 60'ıncı maddesinde Mali Hizmetler Birimine, gelirlerin tahsil görevi ise "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde Muhasebe Yetkilisine verilmiştir. Kanun maddesi hükümlerine göre, ilgili kamu görevlileri Belediye gelirlerinin tahakkuk, tahsil ve takip süreçlerini yürütmekle yükümlüdürler.

Belediye tarafından verilen cevapta; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 62'nci maddesine göre amme alacağına yetecek miktar kadar menkul ya da gayrimenkul malların haczedileceği belirtildiği ve bu kapsamda amme alacağına yetecek kadar menkul yada gayrimenkul malların haczedildiği, bir mükellefin borcunun kısmi, bir mükellefinde borcunun tamamını ödediği belirtilmiştir.

Belediye tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; cevapta yer verilen Kanun maddesinde amme alacağına yetecek kadar menkul ya da gayrimenkul malların haczedilmesi düzenlemesi, söz konusu menkul veya gayrimenkul malların haczedilerek satılması ve paraya çevrilmesi aşamalarında mükelleflerin mağdur edilmemesi için getirilen düzenlemedir. Ancak uygulamada, Belediye herhangi bir menkul veya gayrimenkul malı haczederek paraya çevirme işlemi yapmamaktadır. Sadece taşınmaz mallara tapuda, taşınır mallara da noterler aracılığı ile şerh konulmakta söz konusu mallar haczedilmemekte, satılarak amme alacakları tahsil edilmemektedir. Bazı mükelleflerin mallarına konulan şerhlerin neden kaldırıldığı, hangi kriterlerin esas alındığı tespit edilememiştir. Bazı mükelleflerin menkul ya da gayrimenkul malını satacağı zaman şerhin kaldırılması ve başka mallarına şerh konulması amme alacağının tahsilinin sağlanması açısından doğru bir yaklaşım değildir.

Açıklanan nedenlerle, 6183 sayılı Kanun'un yukarıda açıklanan madde hükümleri gereğince taşınır ve taşınmaz mallara konulan şerhlerin alacaklar tahsil edilmeden kaldırılmaması; amme alacağına yetecek kadar malın haczedilerek paraya çevrilmesi ve amme alacağının tahsilinin sağlanması; gelirlerin tahakkuk, tahsil ve takibini yapan birimler arasında etkin bir koordinasyonun sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Banka Kredilerinin Vadelerine Göre İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	2020 yılı ile ilgili 2021 yılında gerekli kayıt düzeltmeleri yapılmıştır. Ancak 2022 yılı denetimlerinde bilançodaki 300 ve 400 kodlu banka kredileri hesap bakiyeleri ile ödeme planları arasında, hem tutar olarak hem de vade ayırımı olarak fark bulunduğundan tekrar bulgu yazılmıştır.